

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu E.W.

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego przeprowadzonego w dniu 15 października 2023 r.

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 21 listopada 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Protestem z 25 października 2023 r. E.W. wniosła o „unieważnienie referendum” przeprowadzonego w dniu 15 października 2023 r. z uwagi na „dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom” mającego zmasowany charakter na terytorium całego kraju.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że posiada wiedzę bezpośrednią oraz z serwisów społecznościowych, iż w lokalach OKW nie wydawano

kart referendalnych, a także pytano biorących udział w referendum o liczbę kart do wydania. Podniosła również, że doprowadzono do głosowania po godzinie 21:00, pomimo braku przedłużenia godzin głosowania przez PKW i po ujawnieniu sondażowych wyników wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest nie spełnia wymagań formalnych, dlatego też podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 u.r.o. przeciwko ważności referendum może być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum.

Jak stanowi art. 34 ust. 2 u.r.o. do warunków i trybu wnoszenia protestu oraz sposobu jego rozpatrywania i trybu podejmowania uchwały w tej sprawie przez Sąd Najwyższy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy.

Stosownie do art. 241 § 3 k.wyb., wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy stwierdzić należy, iż przedmiotem protestu jest ważność referendum, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i naruszenia ustawy o referendum ogólnokrajowym dotyczące głosowania, ustalania wyników głosowania lub ustalania wyników samego referendum.

Ponadto z wyżej przytoczonych przepisów wynika, iż obowiązkiem wnoszącego protest, zgodnie z przepisami ustawy o referendum ogólnokrajowym i odpowiednio stosowanymi przepisami Kodeksu wyborczego, jest sformułowanie w nim zarzutów dotyczących naruszenia unormowań zawartych w ustawie o referendum ogólnokrajowym, albo dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum - mających wpływ na wynik wyborów, jak też przedstawienie lub wskazanie dowodów uzasadniających te zarzuty.

Sąd Najwyższy analizując wniesiony protest doszedł do przekonania, że nie spełnia on wymogów z art. 241 § 3 k. wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o. Skarżąca kwestionując ważność referendum, jako przyczynę jego nieważności wskazywała na przestępstwa przeciwko wyborom, jednakże aby zakwestionować wynik referendum ogólnokrajowego winna przede wszystkim wskazywać na przestępstwa przeciwko referendum rzutujących na głosowanie, ustalenie wyników głosowania lub wyniku referendum. Niezależnie od powyższego choć skarżąca wskazywała na możliwość popełnienia przestępstwa nie sformułowała w tym zakresie adekwatnego zarzutu, jak również nie przedstawiła i nie wskazała dowodów, na których je opiera. Podkreślić przy tym należy, że nie jest rolą Sądu Najwyższego zastępowanie skarżącej w formułowaniu lub domniemywaniu możliwych do podniesienia zarzutów oraz wskazywanie lub poszukiwanie potencjalnych dowodów.

Zgodnie z art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Sankcja wynikająca z przytoczonego przepisu w postaci pozostawienia protestu bez dalszego biegu dotyczy m.in. sytuacji, gdy protest nie spełnia wymagań formalnych, stanowiących konstrukcyjne elementy protestu, określonych w art. 241 § 3 k.wyb., to jest, gdy wnoszący protest nie sformułuje zarzutów oraz nie przedstawi lub nie wskaże dowodów, na których opiera swoje zarzuty.

Z uwagi na fakt, iż protest nie spełnia wymagań formalnych, o których mowa w art. 241 § 3 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o., podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 34 ust. 2 u.r.o.

[ms]

[ał]

